

Bộ Tài chính đề xuất sửa quy định về phạm vi địa bàn hoạt động hải quan

14:01 24/10/2025

Bộ Tài chính đang lấy ý kiến dự thảo sửa đổi Nghị định 01/2015/NĐ-CP và Nghị định 12/2018/NĐ-CP về phạm vi địa bàn hoạt động hải quan tại các khu vực cửa khẩu đường bộ, đường thủy nội địa và ngoài cửa khẩu. Động thái này nhằm khắc phục những bất cập phát sinh trong thực tiễn, đồng thời tạo thuận lợi hơn cho hoạt động xuất nhập khẩu và quản lý nhà nước về hải quan.

Cập nhật ranh giới địa bàn, tên gọi cửa khẩu theo thực tế hành chính

Theo Bộ Tài chính, hiện phạm vi địa bàn hoạt động hải quan tại các cửa khẩu đường bộ được quy định trong Nghị định 01/2015/NĐ-CP và Phụ lục kèm theo Nghị định 12/2018/NĐ-CP gồm 88 cửa khẩu thuộc 21 tỉnh. Tuy nhiên, một số quy định không còn phù hợp với thực tế, gây khó khăn trong công tác bố trí lực lượng và thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát, kiểm soát hải quan.

Thực tế cho thấy, có 15/88 cửa khẩu đang được xác định địa bàn bao gồm toàn bộ xã biên giới nhưng chưa có ranh giới cụ thể. Một số khu vực dù đã được xác định mốc giới, tọa độ rõ ràng nhưng trong quá trình triển khai vẫn phát sinh vướng mắc, cần điều chỉnh mở rộng hoặc thu hẹp để phù hợp tình hình mới.

Bên cạnh đó, nhiều tên gọi cửa khẩu trong Nghị định đã thay đổi do việc sáp nhập tỉnh, huyện, xã hoặc theo phê duyệt của Chính phủ và UBND tỉnh khi chuyển đổi thành lối thông quan, đường chuyên dụng. Để đảm bảo thống nhất, Bộ Tài chính đề xuất sửa đổi tên Điều 3 và Phụ lục Nghị định theo hướng bổ sung cụm từ “lối thông quan, đường chuyên dụng” sau cụm từ “cửa khẩu đường bộ”, đồng thời thay thế toàn bộ Phụ lục cũ bằng Phụ lục mới với phạm vi, ranh giới, tọa độ, chiều dài, vị trí cụ thể gắn với tên hành chính mới của địa phương.

Một số cửa khẩu phụ không phát sinh hoạt động xuất nhập khẩu, chưa có cơ sở vật chất hoặc chưa được UBND tỉnh công bố cho phép hoạt động sẽ được đưa ra khỏi phạm vi địa bàn hải quan. Ngược lại, những cửa khẩu phụ đủ điều kiện và được UBND tỉnh thống nhất với Bộ Tài chính cùng các bộ, ngành liên quan sẽ được bố trí lực lượng hải quan thực hiện thủ tục, kiểm tra, giám sát theo quy

định.

Đáng chú ý, Bộ Tài chính cũng đề xuất đổi tên một số cửa khẩu theo Nghị quyết của Chính phủ như Cửa khẩu Tân Thanh, Cốc Nam (Lạng Sơn) và Cửa khẩu Bắc Phong Sinh (Quảng Ninh) để phù hợp với tên gọi mới là lối thông quan, đường chuyên dụng.

Mở rộng phạm vi hoạt động hải quan ngoài cửa khẩu

Hiện phạm vi địa bàn hoạt động hải quan ngoài khu vực cửa khẩu được quy định tại Điều 8 Nghị định 01/2015/NĐ-CP. Tuy nhiên, trong thực tế, nhiều khu vực và địa điểm hải quan đang tiến hành kiểm tra, giám sát, kiểm soát hàng hóa nhưng chưa được liệt kê trong danh mục địa bàn chính thức, dẫn đến khó khăn trong quản lý.

Bộ Tài chính cho biết, trong bối cảnh ngành Hải quan thực hiện chủ trương cắt giảm 30% thủ tục tại khâu thông quan và chuyển mạnh sang hậu kiểm, việc bổ sung phạm vi địa bàn là cần thiết nhằm tăng cường kiểm soát, chống buôn lậu, gian lận thương mại và thất thu thuế.

Theo đó, dự thảo lần này kế thừa các quy định hiện hành và bổ sung thêm nhiều khu vực vào phạm vi hoạt động hải quan như khu công nghệ cao, khu công nghệ số tập trung, khu kinh tế, trung tâm tài chính quốc tế, trụ sở và kho hàng của doanh nghiệp gia công, sản xuất, xuất khẩu, kho hàng không kéo dài, bãi ngoại quan, địa điểm tập kết, kiểm tra, giám sát hàng hóa xuất nhập khẩu theo quyết định của Cục trưởng Cục Hải quan. Đồng thời, Bộ Tài chính cũng bổ sung cụm từ “kiểm soát hải quan” sau “kiểm tra sau thông quan” để làm rõ chức năng điều tra, xác minh và nghiệp vụ phòng chống buôn lậu, vi phạm pháp luật hải quan.

Hoàn thiện hành lang pháp lý, thuận lợi hóa thương mại

Bộ Tài chính khẳng định, việc sửa đổi, bổ sung quy định về phạm vi địa bàn hoạt động hải quan lần này nhằm đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước trong tình hình mới, phù hợp với thay đổi địa giới hành chính, sự phát triển của hạ tầng cửa khẩu, khu kinh tế và hoạt động thương mại biên giới.

Dự thảo cũng hướng tới mục tiêu đơn giản hóa thủ tục, tạo thuận lợi cho doanh nghiệp xuất nhập khẩu nhưng vẫn đảm bảo yêu cầu kiểm tra, giám sát chặt chẽ của cơ quan hải quan. Hiện Bộ Tài chính đang lấy ý kiến góp ý rộng rãi đối với dự thảo trên Cổng thông tin điện tử của Bộ trước khi hoàn thiện, trình Chính phủ xem xét ban hành.

Phương Thảo (t/h)